

Konference om parodontitis og komorbiditet 2022 (del 5)

I dette referat kan du læse om

- Top 3 Dental Insights
- Andre komorbiditeter til parodontitis (neurodegenerative sygdomme, præmatur fødsel, cancer)
- Betydningen af den rene mund for forløbet efter operation
- Paneldiskussion – hvad gør vi?

Top 3 Dental Insights

1. Sammenhæng mellem Alzheimers sygdom, Parkinsons sygdom og parodontitis (PA)

- Aldring i sig selv giver inflammation (inflammaging). Neurodegenerative sygdomme som fx Alzheimers sygdom og Parkinsons sygdom kendetegnes ved neuroinflammation.
- Alzheimers er kendetegnet ved neuroinflammation og beta-amyloide plaques, hvilket er neurotoksisk. Der ses også atrofi af hjernen samt kognitiv og adfærdsmæssig svækkelse. Det tænkes at amyloidophobning er en primitiv måde at indkapsle bakterier i hjernen, hvilket bliver skadeligt, fordi det bliver en kronisk tilstand.
- P. gingivalis og gingipain er påvist i Alzheimer-hjerner, hvilket kan medføre aflejring af beta-amyloid. Forskere har vist at gingipain-hæmmere kan reducere neuroinflammation fra en tilstedeværende P. gingivalis hjerneinfektion ved at blokere beta-amyloid produktion.
- Parkinsons sygdom er kendetegnet ved tremor, rigiditet, ophobning af alfa-synuclein, neuroinflammation og degeneration af basalganglier. Patienter med parodontitis har større risiko for udvikling af Parkinsons sygdom.

2. Sammenhæng mellem præmatur fødsel, cancer og parodontitis (PA)

- Gravide kvinder med parodontitis har dobbelt så høj risiko for præmatur fødsel, og sandsynligvis også svangerskabsforgiftning og spontan abort. Systemisk inflammation truer moderkagens integritet. Der mangler stadig mere videnskabelig forskning.
- Der er ikke nok evidens endnu for at konkludere en tydelig sammenhæng mellem PA og cancer. Til gengæld er lavgraderet systemisk inflammation en risikofaktor for cancer.
- Aterosklerose er en kronisk inflammatorisk sygdom. Studier har vist at antiinflammatorisk behandling mod centrale cytokiner i immunforsvaret reducerer risikoen for fatal cancer og lungecancer. Ny cancerbehandling omfatter antiinflammatorisk behandling.

3. Mundhygiejne reducerer postoperative infektioner hos indlagte patienter

Faste medfører mundtørhed og øget kolonisering af bakterier i munden og dermed risiko for infektion. En sonde kan være en motorvej for bakterier, hvis der ikke bliver udført ordentlig næse- og mundhygiejne. Postoperative infektioner forlænger patientens indlæggelsestid.

Man kan dø af ikke at få børstet tænder! Tandbørstning giver desuden patienten velvære.

Et projektet for bedre mundhygiejne hos nyopererede hjertepatienter viste at:

- Postoperativ antibiotika kunne reduceres med 50%.
- Nosokomielle infektioner kunne reduceres med 50%.
- Luftvejsinfektioner kunne reduceres.
- Indlæggelsestid kunne reduceres.

Vi har ikke råd til at undlade at give patienter denne viden og sørge for at de opretholder god mundhygiejne. Det giver bedre helingsforløb for patienten, og hospitalet sparer penge.

Dét var Top 3 Dental Insights.

Nedenfor kan du læse de samlede, redigerede noter.

Andre komorbiditeter til parodontitis (neurodegenerative sygdomme, præmatur fødsel, cancer)

Aldring giver inflammation

Aldring i sig selv giver inflammation (inflammaging).

Neurodegenerative sygdomme som fx Alzheimers sygdom og Parkinsons sygdom kendetegnes ved neuroinflammation.

Hvad er Alzheimers sygdom?

Alzheimers er kendetegnet ved neuroinflammation og beta-amyloide plaques. Der ses også atrofi af hjernen samt kognitiv og adfærdsmæssig svækkelse. Beta-amyloid er neurotoksisk.

Det tænkes at amyloidophobning er en primitiv måde at indkapsle bakterier i hjernen, hvilket bliver skadeligt, fordi det bliver en kronisk tilstand.

Alzheimers patienter omfatter 2/3 af alle demenstilfælde i DK.

Hvordan hænger Alzheimers sygdom og parodontitis (PA) sammen?

P. gingivalis og gingipain er påvist i Alzheimer-hjerner, hvilket kan medføre aflejring af beta-amyloid. Forskere har vist at gingipain-hæmmere kan reducere neuroinflammation fra en tilstedeværende P. gingivalis hjerneinfektion ved at blokere beta-amyloid produktion.

Hvad er Parkinsons sygdom?

Parkinsons sygdom er kendetegnet ved tremor, rigiditet, ophobning af alfa-synuclein, neuroinflammation og degeneration af basalganglier.

Hvordan hænger Parkinsons sygdom og parodontitis (PA) sammen?

Patienter med parodontitis har større risiko for udvikling af Parkinsons sygdom.

Hvordan hænger præmatur fødsel og parodontitis (PA) sammen?

Gravide kvinder med parodontitis har dobbelt så høj risiko for præmatur fødsel, og sandsynligvis også svangerskabsforgiftning og spontan abort. Systemisk inflammation truer moderkagens integritet. Der mangler stadig mere videnskabelig forskning.

Hvordan hænger cancer og parodontitis (PA) sammen?

Der er ikke nok evidens endnu for at konkludere en tydelig sammenhæng mellem PA og cancer.

Til gengæld er lavgraderet systemisk inflammation en risikofaktor for cancer. Aterosklerose er en kronisk inflammatorisk sygdom. Studier har vist at antiinflammatorisk behandling mod centrale cytokiner i immunforsvaret reducerer risikoen for fatal cancer og lungecancer. Ny cancerbehandling omfatter antiinflammatorisk behandling.

Østerbro-undersøgelsen

Østerbroundersøgelsen er en befolkningsundersøgelse af mere end 25.000 mænd og kvinder, 20 år og ældre. Befolkningsgruppen er undersøgt fem gange indtil videre, og de fleste er fulgt i 45 år. Undersøgelsen fokuserer primært på hjerte-kar-sygdomme, samt risikofaktorer for disse sygdomme, såsom overvægt, mangel på motion, rygning, blodtryk mv.

Se mere om Østerbro-undersøgelsen her:

<https://www.frederiksberghospital.dk/afdelinger-og-klinikker/oesterbroundersoegelsen/om-undersoegelsen/Sider/default.aspx>

Betydningen af den rene mund for forløbet efter operation

Krig mod bakterier i munden

Der er kommet nye retningslinjer for præ- og postoperativ mundhygiejne for hjertepatienter. Se artikel over projekt: "Krig mod bakterier i munden!" i BMJ og Sygeplejersken fagblad.

Mundhygiejne på indlagte patienter

Munden er et meget intimt område for patienten. Mange patienter er ældre og har ikke længere proteser. Plejepersonalet skal vide hvordan de skal udføre systematisk mundhygiejne for at forebygge postoperative infektioner. Patienter vil gerne have mere viden om hvad de selv kan gøre.

Faste medfører mundtørhed og øget kolonisering af bakterier i munden og dermed risiko for infektion. En sonde kan være en motorvej for bakterier, hvis der ikke bliver udført ordentlig næse- og mundhygiejne. Postoperative infektioner forlænger patientens indlæggelsestid.

Man kan dø af ikke at få børstet tænder! Tandbørstning giver desuden patienten velvære.

Når man skal indlægges, får man meget forskellig information. Alle patienter skal have viden om vigtigheden af god mundhygiejne for deres sygdomsforløb, have adgang til det rette tandplejeudstyr samt have assistance ved behov. Sygeplejerskerne skal sikre at patienten har en tandbørste og at den ikke er for gammel.

Mundhygiejnens betydning for det postoperative forløb

Projektet omfattede mundhygiejne hos nyopererede hjertepatienter. Ved at anbefale 4x dagligt tandbørstning suppleret med mundskylning med 4x dagligt klorhexidin 1 time senere, fik munden og tænderne større fokus og dermed compliance. 87% af patienterne var compliant i projektet.

Projektet viste at:

- Postoperativ antibiotika kunne reduceres med 50%.
- Nosokomielle infektioner kunne reduceres med 50%.
- Luftvejsinfektioner kunne reduceres.
- Indlæggelsestid kunne reduceres.

Paneldiskussion – hvad gør vi?

Vi har ikke råd til at undlade at give patienter denne viden og sørge for at de opretholder god mundhygiejne. Det giver bedre helingsforløb for patienten, og hospitalet sparer penge.

Der er kommet mere fokus på mundhygiejne på Aalborg Sygeplejeskole pga. Anitas projekt og hendes oplæg.

Hvad gør vi herfra?

- Alle patienter skal have adgang til en ny tandbørste, når de bliver indlagt. Selv en flaske klorhexidin mundskyl til 30 kr kan være en barriere.
- Al denne viden skal formidles og udbredes til alle sundhedsprofessionelle, sundhedsstuderende og patienter! Det er vanskeligt at få lægers og tandlægers opmærksomhed. Vi skal have mere tværfaglighed, viden og have flere ildsjæle!
- Tandlægeforeningen vil gerne have en komorbiditetspakke, der udløser automatisk tandtilskud.
- Alle patienter skal have viden om vigtigheden af god mundhygiejne for deres sygdomsforløb,
- Patienter vil gerne have mere viden om hvad de selv kan gøre.
- Plejepersonalet skal uddannes og være klar til at hjælpe patienterne med deres tandpleje.
- Vi skal starte med ildsjæle iblandt overlæger på hospitalsafdelinger.
- Vi skal have samarbejde med de lægefaglige selskaber, der laver kliniske vejledninger.
- De studerende på uddannelserne skal undervises i dette.
- En overlæge fra Bispebjerg Hospitals orto-geriatrike afdeling vil gerne starte med mundprojektet.
- Ildsjæle kan tændes hos børn og børnebørn til folk, der skal indlægges.
- Især tandplejerne skal aktiveres i denne kamp.
- Man kan ikke behandle de patienter, der ikke møder frem. Drop-out patienter skal aktiveres.

Tak fordi du læste med.

Hvis du synes dette nyhedsbrev giver dig værdi, vil jeg blive vildt glad, hvis du har lyst til at anbefale dette nyhedsbrev til din kollega.

Du er meget velkommen til at kontakte mig, connecte, kommentere eller følge mig på de sociale medier.

**Bedste hilsner
Anne Mette**

**annemettestougaard.dk
@annemettestougaard**